

משרד החינוך לשכת הדוברות

ירושלים, כ"ח אלול תש"ע

07/09/2010

06634503

Education at a Glance 2010

היום מפרסם ארגון ה-OECD את הדוח השנתי "מבט לחינוך 2010" (Education at a Glance 2010). הדוח מציג תמונה עולמית משווה על-פי נתונים מ-2007 ו-2008 השנה הדוח לא כלל הצגה של הישגים לימודיים (מבחנים בינלאומיים חדשים).

הרשות הארצית למדידה ולהערכה בחינוך (ראמ"ה) ערכה, בעזרת כלכלנית החינוך **פרופ' רות קלינוב**, ניתוח של המדדים המשמעותיים בדוח בהשוואה לממוצע מדינות ה-OECD, לארה"ב, למדינות שהתמ"ג שלהן דומה לזה של ישראל (ניו-זילנד, קוריאה וספרד), ולמדינות המצטיינות בשירותיהן החברתיים (אוסטרליה, קנדה, דנמרק ופינלנד).

ממצאי דוח 2010 דומים, אפוא, לממצאי הדו"ח משנה שעברה. שתי תופעות בולטות בשדה החינוך העולמי בדוח: גידול מרשים בשיעורי ההשתתפות בכל שלבי החינוך, כולל בהשכלה גבוהה, וגידול בהשקעה הריאלית לתלמיד.

עיקרי הממצאים בהתייחס לישראל:

1. **ישראל בולטת לחיוב בשיעור מסיימי כיתה י"ב (90% לעומת 80% בממוצע מדינות OECD)** - בישראל שיעור החזקת התלמידים הוא מהגבוה במדינות ה-OECD. משמעות הדבר כי מערכת החינוך הישראלית, שהיא בעלת מאפיין ייחודי הבא לידי ביטוי בהטרוגניות של התלמידים, רואה בקיום לימודים לכלל האוכלוסייה יעד מרכזי ומשקיעה משאבים ניכרים ליישום יעד זה.

יצוין, כי מאז ראשית שנת הלימודים הקודמת (תש"ע) החל משרד החינוך ביישום חוק י"א-י"ב באופן הדרגתי.

2. **ישראל בולטת לחיוב בשיעור המשתלבים במערכת ההשכלה הגבוהה ובשיעור האקדמאים** - שיעור הכניסה להשכלה גבוהה בישראל עמד בשנת 2008 על 60% לעומת 56% בממוצע בכלל מדינות ה-OECD. נתון זה נמצא בישראל במגמת עלייה והוא עלה משנת 2008 בכ- 10%. עם זאת, בניגוד לרוב מדינות הארגון בהן יש גידול בשיעור בעלי ההשכלה הגבוהה (מסיימי התואר) באוכלוסיה הצעירה לעומת המבוגרת, בישראל שיעור בעלי ההשכלה הגבוהה בהשוואה בין האוכלוסיות כמעט זהה, ואף נשחק במעט (על אף שהוא גבוה למול מדינות הארגון).

יצוין, כי במסגרת התכנית הרב שנתית להשכלה גבוהה ישנו דגש על הרחבת נגישות לאוכלוסיות, שאינן משתתפות בהשכלה הגבוהה באחוזים גבוהים.

3. **השקעה פר תלמיד** - ההשקעה הממוצעת פר תלמיד בישראל במונחי כוח קנייה קבוע עלתה בין 1995 ל-2007 אך במקצת (8%), בעוד שממוצע ה-OECD עלה בתקופה זו ב-42%. נתון זה מקבל משנה תוקף בהתחשב בנתונים נוספים המעידים על מספר גבוה יותר של תלמידים בישראל וכוח החזקה גדול יותר למול מדינות ההשוואה.

נתונים אלה מחייבים את ישראל, המבקשת להתמודד עם המדינות המתקדמות בעולם, להשקיע יותר בחינוך.

משרד החינוך לשכת הדוברות

4. **שכר המורים בישראל** - שכר המורים בישראל על-פי הדוח הינו מהנמוכים בעולם, הן במונחים מוחלטים הן יחסית לתמ"ג לנפש. יצויין, כי נתונים אלה מתייחסים לימי טרום "אופק חדש" שכולל גידול בשכר המורים.

5. **על פי הדו"ח לילדי ישראל מוקצות שעות לימוד רבות יותר מכל מדינות ההשוואה** - נתון השעות המפורסם השנה (ומבוסס על נתוני 2008) אינו משקף שינוי ריאלי יחסית לשנים הקודמות, ומקורו בשינוי הגדרה של אופן הדיווח בישראל. גם בשנים הקודמות דווח שבישראל מוקצות יותר שעות לימוד מממוצע ה-OECD וממדינות ההשוואה. את הקשר בין מספר השעות הגבוה שמקבל תלמיד בישראל לבין ההשקעה הנמוכה בתלמיד ניתן לתלות במספר משתנים:

- האפשרות כי הגדרות ה-OECD לדיווח שעות מתורגמות באופן שונה במדינות שונות.
- כוח ההחזקה בישראל גבוה, דבר המצריך הקצאת שעות גדולה יותר לצורך תגבור תלמידים.
- התמודדות עם אוכלוסייה הטרוגנית המחייבת הקצאת שעות נוספת.
- מספר התלמידים הגבוה בכיתה ושיטת הקצאת השעות בישראל, לפיה ניתנות שעות נוספות עבור כל תלמיד מעל 20 תלמידים.
- ריבוי מספר מקצועות הלימוד

בברכה,

דוברות המשרד